

بررسی رابطه‌ی سلامت معنوی و احساس غربت در دانشجویان دکترای حرفه‌ای دوره علوم پایه و فیزیوپاتولوژی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

پروین رضایی (مربی گروه پزشکی اجتماعی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان)
دکتر علیرضا شهاب جهانلو (دانشیار گروه پزشکی اجتماعی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان)
دکتر طاهره غلامی بارکوسرای (دکترای عمومی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان)

چکیده

بررسی سلامت معنوی از موضوعات مهم قرن حاضر در تمامی اقشار جامعه و از جمله دانشجویان است. ماهیت زندگی دانشجویی احتمال ایجاد احساس غربت را بالاتر می‌برد. آیا سلامت معنوی در بین دانشجویان می‌تواند با احساس غربت آن‌ها رابطه داشته باشد؟ هدف مطالعه حاضر بررسی احساس غربت و سلامت معنوی در دانشجویان دکترای حرفه‌ای دوره علوم پایه و فیزیوپاتولوژی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان در سال ۱۳۹۷-۱۳۹۶ بوده است.

این مطالعه یک مطالعه توصیفی-تحلیلی مقطعی بود. پرسشنامه‌های احساس غربت و سلامت معنوی (پرسشنامه استاندارد احساس غربت زارع و همکاران، ۱۳۹۱؛ پرسشنامه استاندارد سلامت معنوی الوتیزین و الیسون) و سؤالات عوامل دموگرافیک، به صورت حضوری جهت تکمیل در اختیار ۳۵۰ نفر از دانشجویان قرار گرفت. سپس داده‌های جمع‌آوری شده وارد نرم‌افزار SPSS شد و مورد تحلیل قرار گرفت. برای توصیف داده‌ها از شاخص‌های مرکزی (میان و میانگین) و آزمون‌های آماری T test و ضرایب همبستگی پیرسون بسته به نوع داده‌ها استفاده شد.

بر طبق نتایج این مطالعه، سلامت معنوی و احساس غربت با هم از نظر آماری ارتباطی ندارند و مستقل از همدیگر هستند. سلامت معنوی و احساس غربت هیچ کدام با ترم تحصیلی از نظر آماری ارتباط معنی‌داری نداشتند. سلامت معنوی با سن، جنسیت و رشته تحصیلی از نظر آماری ارتباط معنی‌داری نداشت.

کلید واژه‌ها:

سلامت معنوی، احساس غربت، دانشجو، پزشکی، دندانپزشکی، داروسازی، ایران

مقدمه

دانشگاه‌ها مراکزی هستند که هر ساله تعداد قابل توجهی از جمعیت جوان را جذب می‌کنند. دانشجویان خوابگاهی و دور از خانواده به همان اندازه که در محیط دانشجویی فرصت‌های جدید را تجربه می‌کنند با چالش‌ها و فشارهایی مانند احساس غربت، تنهایی، فقدان حمایت اجتماعی و نظایر آن مواجه می‌شوند. علیرغم اینکه ورود به دانشگاه روی هم‌رفته پدیده‌ای جالب و مثبت تلقی می‌گردد، دانشجویان با مشکلاتی روبه‌رو هستند که مسیر رسیدن به موفقیت را برای آنان دشوار می‌کند (تری، لیری و متا، ۱۳۹۱). یکی از این مشکلات احساس غربت است که پدیده‌ای شایع در میان دانشجویان خوابگاهی است (اسکوپلیتی، تیریو ۲۰۱۲). پیش‌بینی می‌شود این پدیده در بین سایر دانشجویانی که الزاماً در محیط خوابگاهی زندگی نمی‌کنند و ممکن است در خانه‌های دانشجویی به‌تنهایی و یا با دوستان خود زندگی می‌کنند نیز مشاهده شود.

احساس غربت عبارت است از وضعیت پیچیده شناختی، انگیزی و هیجانی خاص که با اشتغال‌های ذهنی فراوان دربارۀ محیط پیشین و تمایل به بازگشت به سمت آن همراه است و اغلب، دارای آثار منفی مانند تنهایی، غم و دشواری در ناسازگاری با محیط جدید است. افراد غربت‌زده با ویژگی‌هایی نظیر ضعف در تصمیم‌گیری و مهارت‌های مطالعه، ارتباط دائمی با خانواده و نشان دادن اضطراب در موقعیت‌های اجتماعی و کناره‌گیری از فعالیت‌های لذت‌بخش شناخته می‌شوند (بایرام نژاد، امین پور، ۱۳۹۰). هرچند احساس خفیف غربت می‌تواند موجب رفتارهای سالم تعلق به محیط جدید و بهبود مهارت‌های مواجهه گردد (توربر ۳، ۱۹۹۹)، احساس غربت شدید منجر به اندوه و اضطراب و متعاقب آن کاهش تمرکز و قابلیت تحصیلی دانشجویان می‌گردد (ماژنویچ ۲۰۱۲، مولر، پلواک، رومنس ۴، ۲۰۰۱).

۱Terry , Leary , Mehta

۲ Scopelliti M, Tiberio L

۳. Thurber

۴ . Mueller, Plevak, Rumman